

Anàlisi de conjuntura i breu retrospectiva interna

DOCUMENT DE TREBALL

Introducció	3
L'estat del món avui: transformacions econòmiques del capital, crisi climàtica i ecològica i canvis geopolítics	3
L'Europa del capital	5
Estats espanyol i francès: dinàmiques internes i externes, crisi i oportunitats.	6
Països Catalans: una nació en construcció	8
Focus en el procés (i postprocés) independentista	10
Un breu repàs de la història i evolució de la Candidatura d'Unitat Popular	14

1 INTRODUCCIÓ

2 Aquesta anàlisi de conjuntura i interna, presentada al Congrés Nacional Obert del 16 de des-
3 embre, i esmenada a partir dels debats de la Fase 2 del Procés de Garbí, és el punt de partida
4 i fonament de la proposta estratègica i organitzativa que planteja el Grup Motor. Aquest do-
5 cument, doncs, és el punt de partida i sustenta les ponències a debat a la propera Assemblea
6 Nacional, que tancarà el Procés de Garbí.

7 Volem socialitzar la nostra proposta amb l'organització a través del treball d'aquest text en el
8 Consell Polític perquè aquesta anàlisi sigui objecte de debat i s'aprovi, esmenant-la si calgués,
9 com a un plantejament de consens.

10 L'ESTAT DEL MÓN AVUI: TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES DEL 11 CAPITAL, CRISI CLIMÀTICA I ECOLÒGICA I CANVIS GEOPOLÍTIQS

12 Ens trobem en un **sistema capitalista en crisi** des de fa dècades. A partir dels anys 70 les difi-
13 cultats per mantenir altes taxes de benefici van impulsar un gir econòmic de l'economia pro-
14 ductiva, orientada majoritàriament a la indústria, cap a l'economia financeritzada; fins que, la
15 impossibilitat de l'economia real per complir amb els beneficis a futur amb què s'especulava
16 al sistema financer, esclatà amb la crisi del 2008. Des de llavors, el capital segueix tenint greus
17 problemes per rendibilitzar-se en l'esfera productiva per la caiguda de la taxa de guany i la difi-
18 cultat d'expansió territorial i obtenció de nous mercats. Així que ha trobat en la inflació la forma
19 de mantenir els beneficis, alhora que augmenta la competència internacional i la pressió sobre
20 recursos i mercats. Aquesta crisi crònica també es manifesta en l'esfera reproductiva, subjuga-
21 da de forma estructural a la primera i amb una explotació i precarització més agudes. La vida,
22 tal com la coneixem, no es pot entendre sense un treball reproductiu, que travessa la totalitat
23 de les nostres vides, explotat i expropiat i que és precondition del treball pròpiament productiu
24 en termes capitalistes. Un treball travessat i configurat per desigualtats de classe, raça i patriar-
25 cals en què s'externalitzen les cures als estrats més precaris de les classes populars configurant
26 una llarga cadena global de cures. El capitalisme, però, no únicament està travessat pel patriar-
27 cat sinó que també s'estructura sobre la base d'un racisme profundament institucionalitzat i le-
28 gítimat des de fa segles. És sota les lògiques d'aquest racisme que s'ha espoliat, i se segueix fent,
29 les riqueses i les vides del sud global condemnant milions de persones a condicions de pobresa extrema.

30 Tanmateix, no es pot analitzar la situació en què es troba el sistema capitalista actualment sen-
 31 se tenir en compte que també estem davant d'**una crisi climàtica i ecològica** sense precedents,
 32 fruit de l'ús irracional dels recursos en la dinàmica de creixement constant i inherent del mode
 33 de producció capitalista, que ha topat, de fa anys, amb els límits del planeta. La consegüent
 34 emergència climàtica amb nombroses catàstrofes (fenòmens meteorològics extrems, reducció
 35 de recursos naturals, energia, aigua, gestió de residus, canvis paisatgístics, migracions, pandè-
 36 mies...), està modificant les condicions d'habitabilitat del planeta. Cal entendre aquesta crisi
 37 ecosocial com un procés social que ja comencem a patir, en què la lluita de classes s'accentua
 38 per la necessitat de cada classe d'imposar els seus interessos, generant una desigualtat te-
 39 rritorial dins dels estats del centre capitalista, alhora que els estats d'aquest centre lluiten per
 40 exportar les catàstrofes a la perifèria global. Davant d'aquesta situació, els grans capitals i la
 41 burgesia buscaran adaptar-se a aquests límits (nous nínxols de mercat a través del capitalisme
 42 verd, augment dels preus de matèries primeres que amaguin processos especulatiu, control
 43 oligopòlic dels productes bàsics...), mentre que les forces revolucionàries haurem d'aprofitar
 44 l'evident irracionalitat d'un sistema capitalista que ens apropa al col·lapse d'un planeta finit,
 45 per mostrar a ulls de grans capes de la societat la necessitat d'un sistema basat en una econo-
 46 mia planificada democràticament que permeti un ús racional dels recursos.

47 Les conseqüències d'ambdues les observem a **escala nacional i internacional**. A escala interna-
 48 cional, estem veient com augmenta el rearmament de les potències imperialistes i creix la ten-
 49 sió bèl·lica a la cerca de l'enemic extern, perquè dia a dia es fa més difícil mantenir la rendibilitat
 50 del capital, amb el consegüent augment de la competència a nivell internacional. Complemen-
 51 tàriament, el lobby armamentístic, amb l'aval i complicitat de la comunitat internacional, esde-
 52 vé un dels principals beneficiats d'aquesta tensió, rendibilitzant el patiment humà de genocidis
 53 com el del poble palestí. Per altra banda, en la lluita per l'explotació dels recursos materials,
 54 humans, el control de les rutes mercantils o l'hegemonia en els mercats, el bloc imperialista
 55 central hegemònic (OTAN, EUA, i una UE subsumida als interessos dels primers) lluita per frenar
 56 el desenvolupament d'altres potències que qüestionen el seu domini mundial; potències en as-
 57 cens que estronquen el paradigma bipolar geopolític que hi havia fins fa pocs anys. També és
 58 necessari destacar que tot i existir aquest context hostil, sobreviuen i neixen resistències i con-
 59 flictes (a l'Amèrica Llatina, l'Orient Mitjà o l'Àfrica subsahariana) que des de projectes polítics
 60 diversos desafien l'expansió econòmica i militar imperialista i colonialista.

61 Aquests tres elements (**crisi capitalista, crisi ecosocial i conflictes geopolítics**), diferenciats, però
 62 relacionats, ens aboquen a una crisi energètica i de subministraments i un empitjorament de
 63 les condicions de vida de la classe treballadora a tot el món. Les respostes que s'estan donant

64 a aquesta situació arreu del planeta són múltiples en funció del paper que juga cada regió en
65 el sistema econòmic internacional i de les dinàmiques internes pròpies de cada estat o territori.

66 L'EUROPA DEL CAPITAL

67 Si posem el focus en el projecte neoliberal que ha sigut i és **Europa**, veiem com el seu mercat, en
68 el procés d'integració al mercat únic, s'ha caracteritzat per una forta polarització de les eco-
69 nomies estatals que l'integren, que explica l'efecte diferenciat de la crisi financera del 2008 en
70 la qual seguim immerses. La resposta que està donant la UE a aquesta crisi, accentuada per la
71 pandèmia, és diferent de la del 2008, quan els governs europeus van intentar garantir la conti-
72 nuïtat del sistema financer a través de rescats amb diner públic sostinguts per polítiques d'aus-
73 teritat desacomplexades (grans retallades del sector públic, privatitzacions...), que van tenir un
74 impacte abrupte en el nivell de vida de la població europea, a través de la pauperització dels
75 estats del benestar ja perjudicats per dècades d'externalitzacions i infrafinançament. Aquest
76 fet va impactar sobretot en els països del sud, molt dependents dels sectors turístics i de la
77 construcció, així com de l'especulació derivada d'aquests.

78 Actualment, en canvi, la UE està apostant pel sosteniment del sistema financer i productiu a
79 través de **grans injeccions econòmiques de diner públic sota el mantra neoliberal de la col·labo-**
80 **ració público-privada.** Aquestes injeccions, com els Fons Next Generation, es disfressen de "fons
81 per a canvis estructurals per a la transició ecològica", però realment consisteixen a reforçar
82 les lògiques neoliberals de transferència de diner públic al sector privat, reproduint lògiques
83 autoritàries com a principal forma per gestionar les desigualtats i externalitats inherents al ca-
84 pitalisme. Aquesta forma de manteniment dels beneficis empresarials a través de diner públic,
85 sumada a l'aposta per mantenir ajudes socials que permetin contenir el conflicte entre classes,
86 estan provocant que l'empitjorament de les condicions de vida de les treballadores sigui més
87 lenta i difícil de detectar que el 2008, fet que dificulta la mobilització i la resposta social. Pa-
88 ral·lelament, estem veient com els estats europeus reforcen les polítiques de control i dominació
89 des d'una lògica classista, patriarcal i racista sota el discurs de la seguretat i l'enemic extern
90 (tancament de fronteres, control de migracions, polítiques i violència racista... que la crisi multi-
91 dimensional accentuarà, tal com hem vist en l'acord del pacte migratori europeu que apuntala
92 la necropolítica de la UE en política exterior) per tal de desviar l'atenció i no fer front a la ne-
93 cessària superació del capitalisme com a principal causa dels problemes que hem descrit. És
94 en aquesta línia que caracteritzem els estats com a dispositius polítics que estan encapçalant
95 la gestió de la ja mencionada crisi multidimensional responent-hi amb el progressiu traspàs de

96 capital a grans corporacions que conformen la matriu de l'actual capitalisme financer. És la UE i
97 el seu dret comunitari l'esquelet que, per una banda, permet a les grans corporacions mantenir
98 dinàmiques neocolonials a Amèrica Llatina i Àfrica, i processos de deslocalització i desman-
99 tellament productius i extractius, i, per altra banda, opera negociant permanentment amb les
100 faccions de classe per mantenir la seva pròpia legitimitat i poder.

101 Aquest procés fa temps que opera, ha sigut coincident i ha legitimat l'auge de **discursos reac-**
102 **cionaris a nivell internacional** i estatal. Discursos que vinculen tesis marcadament racistes, clas-
103 sistes, masclistes, ultranacionalistes i negacionistes del canvi climàtic per donar una resposta
104 conservadora en termes ideològics i culturals a la crònica crisi descrita. Aquests discursos, em-
105 prats per l'extrema dreta des de fa anys, han cristal·litzat recentment a l'estat espanyol i als
106 Països Catalans; fent-se especialment forts entre homes joves, com a reacció als avenços en
107 termes culturals aconseguits per les posicions transformadores en el cicle anterior. L'onada re-
108 accionària i l'ascens de l'extrema dreta, que el 15-M, el procés i els avenços de la lluita feminista
109 va aconseguir contenir, ha arribat i sembla que seran la pauta dels propers temps, gràcies a un
110 context global que li és, com hem descrit, molt propici.

111 **ESTATS ESPANYOL I FRANCÈS: DINÀMIQUES INTERNES I EXTERNES,** 112 **CRISIS I OPORTUNITATS**

113 Si ens centrem en l'**estat espanyol**, podem dir que un cop tancades les esclotxes obertes al
114 Règim del 78 que van suposar el 15M, el moviment feminista i sobretot el moviment indepen-
115 dentista català, ens trobem en una fase de reassentament i disputa dels poders del conjunt del
116 Règim. Un clar exemple d'això és el conflicte en el si de l'Estat entre el poder legislatiu i el judicial
117 amb la llei d'amnistia. Una fase que, com ja hem dit, coincideix amb un **auge global de marcs**
118 **reaccionaris**, en el context d'un Estat hereu d'una dictadura, i al qual és necessari que el conjunt
119 de forces d'esquerra revolucionàries sapiguem combatre.

120 En aquest context de reassentament i de la consegüent reconfiguració estratègica necessària
121 per a les esquerres revolucionàries d'arreu de l'Estat és on hem d'emmarcar els darrers anys
122 en l'àmbit de la política institucional. A l'Estat espanyol hem observat el trencament de l'espai
123 i projecte polític de Podemos i afins, que van aconseguir capitalitzar el moment d'impugnació
124 sistèmica postcrisi financera, i com el PSOE ha aconseguit recuperar el seu paper hegemònic
125 i falcador del Règim. A la vegada, hem vist la cristal·lització dels marcs reaccionaris amb l'en-
126 trada de l'extrema dreta a la majoria de cambres legislatives i la seva capacitat de marcar el

127 conjunt de l'agenda política i generar conflicte contra les classes populars situant el focus en les
128 més precaritzades. Sota aquesta conjuntura de projectes fallits per part de les esquerres insti-
129 tucionals espanyoles, així com les derrotes del cycle de lluites passat, s'ha generat una desafec-
130 ció política rellevant amb un impacte que cal tenir en compte a l'hora d'abordar la intervenció
131 institucional dels projectes revolucionaris. Cal destacar les diverses escissions juvenils que s'han
132 produït en moviments i partits arreu de l'Estat (Esquerra Abertzale, PCE, espais andalusos i cas-
133 tellans, també a casa nostra), com a possible símptoma del trencament generacional, canvi de
134 cycle i una impugació a les apostes anticapitalistes institucionals.

135 Aquesta conjuntura també s'ha donat en els diferents governs autonòmics. En aquests darrers
136 anys el govern d'ERC (inicialment amb Junts) al Principat de Catalunya i els governs del Pacte
137 del Botànic al País Valencià i de Bellver a les Illes, liderats per les filials del PSOE, han apostat,
138 de forma fallida, per negociar amb Madrid una redistribució del poder polític per la via de la
139 col·laboració i el diàleg, de manera que han reforçat el marc autonomista sorgit de la transició.

140 Els resultats d'aquesta estratègia negociadora són dispars, però **en cap cas beneficiosos per a**
141 **la classe treballadora dels Països Catalans**. A les Illes i al País Valencià hem vist com aquests go-
142 verns han estat substituïts per governs de PP i VOX que estan cometent atacs a la llengua i apli-
143 cant el seu programa centralitzador, reaccionari i neoliberal sense restriccions. A Catalunya, el
144 Govern i el Parlament han esdevingut una sucursal del Congreso, tal com mostra la incapacitat
145 de fer front als diversos atacs lingüístics o la incapacitat de desenvolupar polítiques redistributi-
146 ves poc ambicioses tot i la majoria independentista, i d'esquerres dins aquesta. A més, les apos-
147 tes polítiques pel diàleg i l'amnistia després del cycle de l'1 d'octubre, tot i la reacció dels sectors
148 més reaccionaris de l'Estat així com del *deep state*, no estan esdevenint l'eina necessària per
149 reactivar la mobilització contra el Règim. En aquest context no hem vist tampoc un rearmament
150 polític de l'independentisme, que segueix completament desarticulat i desorientat, i no ha re-
151 aparegut cap bri de conflicte en una ressaca postprocés marcada pel descrèdit i pel desgast
152 que no ha permès ni articular una resposta ferma a la repressió ni contra els atacs a la llengua.

153 En l'**àmbit social i cultural**, el capitalisme ha pres cada cop més esferes de la vida de la classe
154 treballadora. L'individualisme capitalista, accelerat i agreujat per la transformació profunda de
155 les relacions socials que va comportar la pandèmia de la covid-19 (aïllament, tecnològització
156 de les relacions, despersonalització, trencament de llaços comunitaris, etc.) ha contribuït a un
157 augment de les sortides individuals, el nihilisme, l'augment de discursos màgics, així com un
158 increment de trastorns de salut mental, especialment entre el jovent. Com a conseqüència,
159 podem observar com en les darreres dècades **la classe treballadora s'ha fragmentat cada cop**

160 **més.** Davant d'això, l'extrema dreta ha sabut capitalitzar el moment impugnador i gran part
161 dels malestars a partir de la confrontació contra les classes populars més pauperitzades com a
162 resposta la crisi multidimensional.

163 Els moviments socials i polítics transformadors no només han hagut d'afrontar la derrota del
164 cicle anterior i la desafecció i descrèdit que això ha generat envers ells, sinó que també han
165 patit la incapacitat de generar nous escenaris de mobilització i resposta social, l'augment de la
166 repressió, les dificultats de reorganització postpandèmia i la captació institucional (un exemple
167 clar ha estat la capitalització de Podemos i l'espai dels Comuns del 15M i la lluita per l'habitatge
168 anterior al 2015, o la dinàmica d'absorció del feminisme). El moviment sindical de base ha hagut
169 d'afrontar una transformació significativa en el model productiu encadenada a diverses refor-
170 mes i retallades sobre els drets laborals que han tingut un impacte directe en la lluita sindical
171 actual amb unes quotes d'afiliació per sota del 20% al conjunt dels Països Catalans, principal-
172 ment en sindicalisme de concertació. Malgrat que alguns espais polítics, com són precisament
173 la lluita en defensa de l'habitatge, la lluita ecologista o la lluita feminista mantenen capacitat
174 d'organització i mobilització gens menyspreables, aquestes troben dificultats per renovar les
175 formes de lluita i apuntar a objectius estratègics que permetin sortir de la fase resistencialista
176 actual, o com a mínim aprofitar-la en clau d'acumulació de forces quantitativament i qualita-
177 tiva. Així doncs, no són bons moments tampoc per als moviments anticapitalistes d'arreu de
178 l'Estat.

179 A la **Catalunya Nord**, la feblesa política i organitzativa de l'Esquerra Independentista té el repte
180 d'aprofundir en una dinàmica de lluita i organització a partir de les escletxes que s'han obert a
181 l'Estat francès. Aquestes escletxes de descrèdit de l'Estat es donen a partir de l'afebliment de
182 les garanties socials, com ha estat el cas de la darrera reforma de les pensions, a partir de l'aug-
183 ment d'autoritarisme i repressió, especialment contra la població racialitzada centrada a les
184 perifèries, o de l'afebliment de la posició geoestratègica de França com ha mostrat el conflicte
185 al Sahel. La forta centralització de l'Estat i el nacionalisme francès, així com la consolidació i
186 creixement de l'extrema dreta, mostren la resposta del bloc dominant a la crisi de legitimitat
187 estatal.

188 **PAÏSOS CATALANS: UNA NACIÓ EN CONSTRUCCIÓ**

189 Les dinàmiques del sistema capitalista es concreten als Països Catalans en la dominació dels
190 Estats espanyol i francès, juntament amb una dinàmica d'acumulació expansiva amb impor-

191 tants dèficits com a part dels estats del sud d'Europa. És una dinàmica contraposada al règim
192 d'acumulació intensiva i forta base industrial del nord d'Europa -malgrat que al Principat encara
193 hi hagi una base industrial i exportacions creixents a la resta del continent. Això comporta una
194 **manca de sobirania nacional, política i econòmica**, que s'acompanya, fruit de la crisi d'acumu-
195 lació i la submissió dels estats al capital internacional, d'una tendència centralitzadora, espan-
196 yolista i francesa. Totes aquestes dinàmiques deriven en un escenari en què els PPCC esdeve-
197 nen un espai per al cultiu turístic, els macroprojectes i l'economia especulativa, com és el cas
198 de l'habitatge, i la precarització del treball, i on es condemna la pagesia i els territoris rurals a
199 l'abandonament i el despoblament, amb la consegüent pèrdua de sobirania alimentària i un
200 aprofundiment en el desequilibri territorial existent que es tradueix en més pèrdua de drets i de
201 serveis públics en aquests territoris descartats pel capital.

201 El règim d'acumulació expansiva que caracteritza el nostre país té un component de finance-
202 rització i economia especulativa, estretament lligat durant la primera dècada de segle (i d'unió
203 monetària) al sector de la construcció, i actualment al sector turístic. Aquests sectors presenten
204 nivells de productivitat molt baixos i poc valor afegit, a què cal sumar la ja esmentada precarit-
205 zació de les condicions laborals de les treballadores, en paral·lel a a un procés de la capitalit-
206 zació, de concentració i d'industrialització de l'agricultura, que porta associat un acaparament
207 de terres, la desaparició de les economies familiars i la seva substitució per fons d'inversió lati-
208 fundistes.

209 En definitiva, l'economia dels Països Catalans ha sofert una terciarització caracteritzada per
210 l'especulació (tenint un màxim exponent en el rendisme) i la creació massiva de llocs de treball
211 precaritzats. La pauperització de grans capes de la classe treballadora i les classes populars,
212 sostinguda per un racisme estructural i institucional que es materialitza en l'explotació deriva-
213 da i sostinguda per la llei d'estrangeria, és una altra dinàmica estructural de la fase capitalista
214 actual i la posició perifèrica i subordinada dels PPCC. A pesar de les mesures socials del govern
215 espanyol o de l'aparent garantia de drets a França, la inflació serà una constant que, combina-
216 da amb la precarització del treball a causa de la liberalització, les externalitzacions i **la mercan-**
217 **tilització de béns comuns, no podrà ser només pal·liada amb els augments del SMI o altres ajuts**
218 **socials puntuals per part dels estats.**

219 Cal afegir que les externalitats socials d'aquest model productiu es veuen complementades
220 per efectes igualment nocius sobre el nostre territori: sobreexplotació de les conques hídriques,
221 destrucció del territori i el paisatge, emissions de gasos d'efecte hivernacle a causa de la cons-
222 trucció i el transport, destrucció d'embornals, etc.

223 L'articulació i construcció d'aquest model productiu ha condicionat la construcció nacional dels
224 Països Catalans. Per una banda, la disgregació, desorganització i precarització de la classe tre-
225 balladora és una dificultat en la vertebració del projecte d'alliberament nacional i de classe pel
226 qual lluitem. Per altra banda, i de forma complementària, la dinàmica centrífuga de la globalit-
227 zació, que configura i transforma a escala internacional territoris i pobles per ser funcionals al
228 gran capital, així com la dinàmica centrípeta de l'espanyolisme, que es construeix i subjectiva
229 sobre la base de la negació de les nacions oprimides de la península (tal com estem veient amb
230 l'escalada en el conflicte lingüístic que l'extrema dreta fa anys que atia), topen frontalment con-
231 tra les aspiracions d'autodeterminació dels Països Catalans.

232 És en aquest context advers descrit on creiem que la proposta política de l'Esquerra Indepen-
233 dentista esdevé imprescindible. Perquè la millor contribució a l'alliberament total dels Països
234 Catalans és lluitar contra el Règim per la nostra independència, a la vegada que la millor forma
235 per tal que això passi és lluitar per l'alliberament de la nostra classe.

236 **FOCUS EN EL PROCÉS (I POSTPROCÉS) INDEPENDENTISTA**

237 En la tasca política de la nostra organització ha estat primordial la capacitat de generar mo-
238 bilització i organització a través del conflicte. En el cicle mobilitzador que podem emmarcar
239 entre el 2011 i el 2019 (15-M, moviment feminista, lluita per l'habitatge, vagues generals, etc.),
240 s'inscriu també -i amb un rellevància, potencialitat i efectes destacats- el procés independen-
241 tista. Aquest procés, fruit d'una progressiva i accelerada acumulació de forces, d'inici popular
242 i que va acabar tancant-se per part de les elits (de manera també progressiva i marcada per
243 la repressió), va fer saltar pels aires els marcs, les correlacions i els protagonismes de la política
244 autonòmica que havíem conegut al Principat. En termes institucionals, amb una reconfiguració
245 continuada d'espais polítics i el tauler de joc global, així com dels horitzons i debats abordats; i
246 en termes populars, amb un fort protagonisme de l'organització i mobilització popular, paral·lela
247 a una forta presa de consciència i un trencament amb l'anterior perspectiva autonomista del
248 catalanisme majoritari.

249 Per altra banda, els anys de postprocés han estat marcats per la frustració per la no culmina-
250 ció dels objectius, però també i especialment per la desorientació fruit d'un final de cicle des-
251 dibuixat (amb lectures disperses de cada moment polític), la repressió i altres elements -en què
252 destaca la irrupció de la pandèmia de la covid-19. Per a la nostra organització, alhora que està

253 fora de qualsevol discussió el seu paper clau en l'escalada del conflicte i avenç del moviment
 254 durant l'anterior cicle, resulten igualment evidents les dificultats viscudes posteriorment per res-
 255 situar-se i transmetre un missatge compartit i clar (tant retrospectiu com de la concreció de la
 256 proposta política). Aquestes dificultats han tingut un impacte negatiu directe en termes d'in-
 257 cidència (hem perdut capacitat política i oportunitats de canalitzar el gran descontentament
 258 social), així com en suport electoral i múscul organitzatiu.

259 És per tot això que és imprescindible partir d'alguns aprenentatges clau fruit del procés inde-
 260 pendentista viscut, tot posant en valor les victòries parcials aconseguides i fent autocrítica de
 261 les mancances i errors. Alguns elements a situar són els següents:

262 **Autodeterminació per la ruptura democràtica.** Es va validar l'autodeterminació com a ele-
 263 ment desestabilització del poder capitalista espanyol i com a via amb molt potencial de
 264 ruptura real, així com la lluita independentista i el seu potencial agregador.

265 **Capacitat de socialització de plantejaments propis.** El cicle ens va permetre aconseguir
 266 d'estendre molt significativament plantejaments històrics de l'Esquerra Independentista,
 267 des de qüestions més polítiques de concepcions respecte l'Estat espanyol i el capitalisme
 268 (autoritarisme de l'Estat espanyol, incompatibilitat entre democràcia i capitalisme...) a so-
 269 cialitzar massivament moltes de les formes de lluita (desobediència, organització popular,
 270 mobilització, cultura antirepressiva...) que l'EI havia incorporat durant anys en la seva praxi
 271 política; aconseguint debilitar plantejaments hegemònics fins al moment.

272 **Sobre el programa independentista.** El projecte independentista del darrer cicle no va te-
 273 nir un programa polític clar. No obstant això, hi va haver un gran consens al voltant de la
 274 necessitat de creació d'un Estat per a l'aprofundiment democràtic i la millora de drets
 275 individuals i col·lectius. De fet, els moments de major adhesió al projecte es donen quan
 276 aquests elements es visualitzen més i ocupen major centralitat (per exemple, amb la ma-
 277 nifestació de l'11-S a la Meridiana). El pes de la CUP a l'hora de fer avançar la centralitat in-
 278 dependentista cap a l'esquerra es fa evident, també, amb les lleis aprovades al Parlament
 279 en el període 2015-2017.

280 **Sobre l'estructuració social de l'independentisme.** El Procés no va ser un procés polític bur-
 281 gès. Mentre que la gran burgesia catalana mai va apostar pel projecte independentista (i
 282 el va combatre) per la seva pròpia condició d'existència, vinculada a les estructures del
 283 capital estatal i internacional, la burgesia mitjana es va dividir entre aquells sectors més

284 vinculats a l'Estat, contraris, i d'altres més vinculats a l'àmbit autonòmic, que sí van adop-
285 tar posicions més favorables a l'independentisme en la mesura que podien veure en el
286 projecte d'una independència ordenada sota els marcs de la UE i, per tant, integrada als
287 mercats globals, una oportunitat de millorar la seva posició. La petita burgesia, sense un
288 paper dirigent a la societat catalana ni de gran privilegi, va circumscriure's més pròxima-
289 ment als interessos majoritaris del poble. La classe treballadora va adscriure's de forma
290 desigual al Procés de forma variada territorialment, amb dificultats per connectar amb
291 part d'aquesta en determinades àrees. Tanmateix, sens dubte en va ser la principal pro-
292 tagonista quantitativament, engreixant les principals mobilitzacions i dinamitzant les or-
293 ganitzacions i espais propis del Procés (Assemblea Nacional Catalana, Òmnium Cultural,
294 CDR, etc).

295 **El paper de les institucions.** L'1 d'octubre va ser possible per una combinació exitosa entre
296 Poder Popular, institucionalitat alternativa i institucionalitat legal. Sense una xarxa clan-
297 destina d'organització material del referèndum i la xarxa de CDR que en defensessin ma-
298 terialment la celebració, no hauria estat possible. De la mateixa manera, sense una im-
299 plicació institucional tant en termes propagandístics com de creació de legitimitat (legal i
300 simbòlica), tampoc.

301 **Importància de les condicions contextuais.** L'1 d'octubre va ser possible per una conjunció
302 d'una evident crisi econòmica, una impugnació sistèmica àmplia i l'evidència dels límits a
303 les aspiracions majoritàries del poble català dins l'Estat espanyol. Per repetir una situació
304 insurreccional com la de la tardor del 2017 necessitem tornar a acumular forces a partir
305 d'aprofundir en les esclotxes existents, vinculant-les al conflicte amb l'Estat.

306 **Necessitat d'anàlisi profunda del poder i del context geopolític.** El darrer cicle va mostrar la
307 fortalesa de l'Estat i el capital de desplegar el seu poder polític malgrat la massiva mobi-
308 lització desobedient del poble i les institucions catalanes. Tot i el paper de la CUP alertant
309 contra el miratge liberal de l'"independentisme màgic", hem de reconèixer que la repres-
310 sió (internacionalment impune) de l'Estat també ens va sobrepassar. Cal aprofundir en
311 l'anàlisi de l'Estat i la Unió Europea, així com del conjunt d'institucions catalanes que hi
312 són sotmeses, per desplegar una millor estratègia futura. Aquesta anàlisi ha de permetre
313 identificar quines estructures o institucions de caràcter popular i alternatiu cal desplegar
314 per sostenir un embat futur en millors condicions.

315 Igualment, quant a internacionalisme, es va evidenciar la necessitat de bastir unes rela-
316 cions polítiques internacionals sòlides, amb planificació i continuïtat, més enllà de troba-

317 des i contactes puntuals, amb forces de l'esquerra anticapitalista i independentista arreu
318 d'Europa.

319 **Sobre la política d'aliances i construcció d'una alternativa pròpia.** Com a força revolu-
320 cionària que no defuig la inestabilitat i el conflicte, hem de reivindicar-nos com a actor
321 capaç d'arribar fins al final en l'exercici del dret a l'autodeterminació -fet molt difícil si el
322 moviment es troba liderat per forces burgeses, ja que els seus interessos són contraris amb
323 arribar, per pròpia voluntat, fins al final en un moment revolucionari.

324 Malgrat les crítiques de l'organització amb la direcció independentista i una política
325 d'aliança tàctica exigent, d'una banda; i el tancament de cicle propiciat per aquesta di-
326 recció i que hauria d'haver-nos permès reforçar els posicionaments exercits, per l'altra,
327 no hem sabut fer permear aquesta idea bàsica i necessària per enfortir una alternativa
328 pròpia sota direcció de les classes populars.

329 A més, el fet de no comptar amb un sindicalisme nacional i de classe fort, ha comportat
330 una manca de referencialitat i lideratge en clau de classe per al conjunt de la classe tre-
331 balladora catalana.

332 **Una organització preparada per al conflicte.** Davant de l'escenari de conflicte, l'organit-
333 zació i la seva estructura va mostrar alguns encerts però també algunes debilitats impor-
334 tants. Cal una organització que tingui la capacitat d'integrar, generar i sostenir escenaris
335 de conflicte com el que s'hauria d'haver produït en continuïtat als fets d'octubre de 2017.
336 També, dotant-nos d'una resposta consensuada en clau antirepressiva amb capacitat
337 d'articular políticament més enllà del suport mutu i la solidaritat amb les represaliades.

338 **La multiplicitat de direccions i relats polítics.** L'existència de direccions diferenciades en-
339 tre organitzacions de l'EI, amb àmbits d'actuació i nivells i tipus d'informació diferents va
340 aprofundir en les lectures diferents dels diversos moments polítics, va produir moltes dis-
341 funcions.

342 En els moments clau, alhora, es va generar una dependència de la CUP (que de facto va
343 esdevenir direcció de l'Esquerra Independentista). Per últim, l'existència d'una lectura dis-
344 par en el si de la CUP respecte el procés ha dificultat l'actuació clara i unísona en diferents
345 episodis dels darrers temps.

346 Per concloure, la jornada de l'1 d'octubre va ser un dels moments més propers a un escenari in-
347 surreccional que hem viscut als Països Catalans i a l'Europa Occidental en les darreres dècades
348 i això fa que calgui analitzar amb profunditat tot el cicle polític que el va possibilitar, així com el

349 seu tancament, per tal d'obtenir-ne aprenentatges per millorar la nostra tasca de cara a nous
350 embats o cicles de conflicte polític. Aquesta anàlisi cal que es faci des de l'honestedat i evitant
351 les culpabilitzacions, personificacions i exercicis de política ficció, amb l'objectiu d'extreure'n
352 aprenentatges polítics d'utilitat. És per això que a banda d'aquests primers elements que si-
353 tuem creiem que caldrà seguir aprofundint en l'anàlisi d'aquest moment històric.

354 **UN BREU REPÀS DE LA HISTÒRIA I EVOLUCIÓ DE LA CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR**

349 La CUP es crea dins el moviment independentista d'esquerres català que arrenca el 1969 amb
350 el PSAN. Neix a finals dels anys 80 com a Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista
351 (AMEI) i el 1987 es presenten les primeres candidatures amb el nom CUP.

352 Arran del Procés de Vinaròs, l'Esquerra Independentista aposta per un nou impuls de les Candi-
353 datures d'Unitat Popular i a partir d'aquí amb el creixement d'Assemblees Locals i candidatures
354 arreu del país, la CUP transforma progressivament la seva organització en una organització
355 política de caràcter nacional.

356 Al llarg dels darrers 20 anys la tendència en les conteses municipals ha estat de creixement
357 constant i sostingut, des del 2003 (12 candidatures, 6 electes) fins al màxim de 2015 (156 candi-
358 datures i 385 electes); si bé a les darreres municipals del 2023 hi va haver un descens a 167 can-
359 didatures i 313 regidores electes¹.

360 El 15-M, el creixement del moviment feminista, el moviment pel dret a l'habitatge i el procés, en-
361 tre d'altres, generen un cicle mobilitzador que té un impacte directe en els millors resultats a les
362 municipals del 2015 amb el major número de vots de la història de la CUP i el major número de
363 regidores. En aquest moment són moltes les candidatures que passaran a formar part de go-
364 verns, en solitari o compartits amb altres forces polítiques, amb el canvi en l'acció institucional
365 que això suposa.

366 En aquesta evolució cal tenir en compte la irrupció de la CUP al Parlament de Catalunya l'any
367 2012 amb 3 escons (126.219 vots), que va suposar un impuls d'assemblees locals i candidatures
368 arreu del territori amb un augment de la visibilitat pública i la referencialitat política per a l'inde-

369 ¹ Es tracta de dades de les candidatures presentades sota el paraigües electoral impulsat per la CUP en cada convocatòria electoral i que, per tant, no té en compte aquelles candidatures que tot i estar participades per AL de la CUP no es presentaven en la mateixa coalició electoral.

370 pendentisme d'esquerres. La tendència ha sigut variable, amb el seu màxim el 2015 (11 escons i
371 336.375 vots) fins als 127.850 vots (4 escons) d'aquesta primavera de 2024. Pel que fa al Congrés
372 dels Diputats, l'any 2019 hi entrem per primera i única vegada, perdent la representació en les
373 darreres eleccions de 2023.

374 **SOBRE LA LLUITA INSTITUCIONAL**

375 La tasca institucional de la CUP, així com la seva incidència política, ha experimentat un gran
376 creixement des del seu naixement fa més de trenta anys. Tot i l'onada reaccionària creixent, la
377 desmobilització pròpia del canvi de cicle polític i els darrers resultats electorals, la CUP segueix
378 sent una força política referent per a una part important de la societat i un agent polític sense
379 el qual no es pot entendre l'actual conjuntura als Països Catalans. Si bé això és el resultat d'una
380 tasca d'enorme dedicació de la militància de la CUP, és necessari també fer autocrítica d'allò
381 que no hem sabut fer bé.

382 La CUP ha plantejat la seva tasca en l'àmbit local emmarcada en el municipalisme, entesa com
383 a tota aquella lluita per a transformar en els municipis de forma íntegra, tant des de dins com
384 des de fora de les institucions; dins d'un projecte nacional d'alliberament. Cal parlar de la com-
385 plexitat i dinàmica pròpia de les institucions i com es relaciona i impacta en una organització
386 assembleària i els ritmes deliberatius i democràtics, i de com la pròpia complexitat i dificultat
387 de l'actual sistema neoliberal de governança ha fet que sovint ens trobéssim mancades dels
388 coneixements i les eines necessàries per desbordar les institucions. A més, el desenvolupament
389 d'aquesta tasca no ha estat sempre homogeni ni complert, caient a vegades en el localisme
390 (allunyat del plantejament estratègic nacional) i no assumint el municipalisme de forma íntegra
391 (sense tenir en compte tots els nivells d'intervenció que se'n haurien de derivar). Hem de veure
392 en quines ocasions el nostre paper a les institucions també ha servit per avançar o no cap a un
393 escenari de ruptura en coherència amb el nostre objectiu polític: la República socialista, femi-
394 nista i ecologista dels Països Catalans.

395 **La tasca de la CUP en relació als ajuntaments:** és evident que la CUP no es pot entendre sense la
396 seva tasca als municipis. A la vegada, però, en l'Europa neoliberal el municipi és l'administració
397 amb menys competències i sovint menys recursos, alhora que és la institució més propera a la
398 gent. En aquesta tasca hem tingut diferents formes d'entendre el rol de les institucions, els seus
399 límits i potencialitats a l'hora d'aconseguir els nostres objectius, i aquesta falta d'unitat d'acció
400 arreu del país ha sigut un element de debilitat de la organització. En alguns territoris i moments,

401 hem fet una acció institucional d'oposició frontal al poder polític de la pròpia institució, mentre
 402 que en d'altres ocasions s'ha optat per participar-hi (de múltiples maneres: a l'oposició, gover-
 403 nant, en minoria o majoria, aliant-nos amb altres agents...) entenen-ho com una eina més per
 404 assolir els nostres objectius. També hem treballat i explorat la qüestió dels límits de les institu-
 405 cions de forma desigual en funció de la conjuntura de cada municipi, tot i que de forma global
 406 no els hem exprimit i sobretot ens ha faltat dissenyar unes coordenades per a superar-los i ge-
 407 nerar conflicte i avenços per a la classe treballadora entorn d'aquests.

408 **La construcció de l'hegemonia política local.** Cada realitat local requereix diferents aproxima-
 409 cions tàctiques a l'hora de construir una hegemonia al voltant del projecte polític de la CUP. Hi
 410 ha una sèrie d'elements que són clau. La correlació de forces n'és un: en governs que hem pro-
 411 tagonitzat amb majoria absoluta i alcaldies, els resultats han tendit a mantenir-se en posteriors
 412 eleccions, mentre que els governs en els quals hem sigut minoritaris o poc visibles, l'efecte ha
 413 estat el contrari. La política d'aliances tant en governs com a l'oposició també és central: les
 414 contradiccions que impliquen arribar a pactes amb forces polítiques no revolucionàries o el risc
 415 d'assimilació de la CUP a la resta de forces polítiques, impacta en aquest procés. També el tipus
 416 de propostes que es despleguen: algunes propostes tenen un impacte més directe i immediat (i
 417 retorn electoral) en la realitat material de les classes populars, d'altres, de caràcter més estruc-
 418 tural, estratègic o amb repercussions al llarg termini, resulten menys visibles i potser amb menor
 419 impacte electoral.

420 Per últim, la presència, articulació i integració en un moviment popular local fort i actiu ha con-
 421 tribuït al creixement quantitatiu i qualitatiu de les CUP en termes institucionals.

422 **La CUP al Parlament:** L'entrada de la CUP a la Ciutadella va moure tot l'arc parlamentari cap a
 423 l'esquerra, ubicant-s'hi un partit nítidament socialista d'alliberament nacional, un espai polític
 424 fins aleshores orfe de representació parlamentària.

425 Podem destacar el paper de la CUP aconseguint introduir temes al debat polític que guanyen
 426 certa hegemonia: el qüestionament del règim del 78, la denúncia de la corrupció i els privilegis
 427 de la classe política i les seves portes giratòries, la introducció de conceptes com la renda bà-
 428 sica universal o la creació d'una energètica pública... O el paper en moments històrics com la
 429 convocatòria del referèndum de l'1 d'octubre i la seva defensa popular des dels carrers.

430 Tanmateix, per motius interns i externs propis del joc polític institucional que cal analitzar a fi
 431 de superar-los, l'organització no ha aconseguit capitalitzar les propostes i aportacions fetes per
 432 erigir-se com un actor polític determinant o necessari amb capacitat per marcar l'agenda i per
 433 guanyar suports.

434 **La CUP al Congrés.** La participació de la CUP al Congrés dels Diputats ha servit per fer una feina
435 mediàtica en termes discursius i consolidar una sèrie d'aliances als Països Catalans i arreu de
436 l'Estat.

437 **Impacte als càrrecs electes:** La militància de la CUP hem entès la política amb vocació de servei
438 a les classes populars. La no professionalització de la política ha estat un element essencial de
439 la política institucional de l'organització. Així i tot, la participació en les institucions genera per si
440 mateixa una exposició pública que sovint ha comportat campanyes d'escarni i crítica ferotge, i
441 també un impacte en les militants per uns ritmes que afecten directament en les persones que
442 exerceixen càrrecs electes, dificultant la conciliació de la vida amb l'acció institucional durant i
443 després de la tasca de representació.

444 **Tensions i contradiccions entre la lluita institucional i la lluita fora de les institucions:** la CUP ha
445 conceptualitzat el seu paper amb la metàfora "un peu al carrer i un a la institució". Algunes
446 CUP han treballat per construir un moviment popular més autònom, altres hi han desenvolupat
447 relacions polítiques en termes de construcció de programa o d'altaveu de lluites, altres no s'hi
448 han relacionat per manca de prioritzar-ho o per la no existència de moviment. Aquesta forma
449 d'entendre l'organització com un espai que actua dins i fora les institucions ha plantejat una
450 sèrie de reptes i aprenentatges:

451 **a.** Donada la naturalesa de les institucions, en molts moments hem bolcat els recursos
452 materials, humans i la dedicació de temps en aquestes, delegant la construcció del poder
453 popular al Moviment Popular i l'Esquerra Independentista, sovint no liderat per la CUP. Això
454 ha pogut generar certa sensació d'alteritat entre el que fa el Moviment Popular i el que
455 es fa a les institucions i que militants que s'acostaven a la CUP per la tasca més enllà de
456 la institució no veiessin l'organització com a eina útil amb capacitat d'aglutinar les lluites
457 socials.

458 **b.** La nostra acció institucional no sempre ha estat enfocada a reforçar la lluita o enfortir el
459 poder popular. Sovint hem donat suport a problemàtiques o causes, hem intentat interve-
460 nir per resoldre situacions, però no hem sabut dotar de més força o eines als propis col·lec-
461 tius implicats per tal de reforçar la lluita més enllà de voler resoldre els problemes concrets
462 en qüestió. A vegades hem entès l'acció institucional només com la millora concreta de
463 les condicions de vida deixant en segon pla l'enfortiment d'un poder polític que impliqui i
464 organitzi les classes populars per tal de poder guanyar força en la conquesta general de
465 drets i la construcció d'un poder propi.

466 **c.** S'ha de fer valdre la capacitat que ha tingut l'organització i la seva militància a l'hora de

467 relacionar-se i establir un treball conjunt amb el moviment popular. La CUP, com a militàn-
468 cia de l'EI, ha sigut proactiva en moments de construcció de poder popular i de generació
469 de lluita i conflicte diversos (1 d'octubre, repressió, moviment feminista, habitatge, sanitat,
470 educació, casals i ateneus...).

471 **d.** No tenir una força al moviment popular o un poder popular propi alineat amb els plan-
472 tejaments estratègics de la CUP ens ha pogut fer entendre el Moviment Popular com un
473 agent expert i amb les demandes o propostes correctes, tot i que no sempre ho fossin.

474 **SOBRE EL MODEL ORGANITZATIU DE LA CUP**

475 Sobre La CUP neix com a moviment local de transformació a través de candidatures municipi-
476 pals. Amb el temps, aquestes candidatures es van estendre, fet que va evidenciar la necessitat
477 de coordinació en termes organitzatius, logístics i programàtics. Això va propiciar que la CUP
478 evolucionés cap a una organització nacional amb assemblees locals, territorials i òrgans nacio-
480 nals. A més, quan la CUP va fer el salt al Parlament de Catalunya, el pes polític es va desplaçar
481 cap a la dinàmica parlamentària, requerint un ritme diferent en l'àmbit nacional respecte al
482 local i territorial, fet que sovint ha sobrecarregat les assemblees locals i ha requerit un seguit
483 de canvis organitzatius i militants. Arran de l'experiència d'aquests anys, destaquem un seguit
484 d'elements que creiem necessaris tenir en compte:

485 **La direcció política:** Un dels debats i disfuncions recurrents els darrers anys ha estat a l'hora de
486 prendre decisions i exercir la direcció política de l'organització. Formalment, aquesta recau en el
487 Consell Polític, però el fet que altres parts de l'organigrama es reunixin amb major freqüència,
488 disposin de més informació, o que estiguin alliberats, ha provocat disfuncions, desconeixement
490 o informalitats en la presa d'algunes decisions.

491 **L'organització territorial:** La representació i el mapa territorial responen més a l'evolució i les
492 adaptacions durant el creixement i implementació de la CUP arreu del territori que a una realitat
493 política, social o institucional, i al pes en nombre de representants o vot ponderat que aquestes
494 assemblees tenen al Consell Polític. Aquesta diferència entre l'organització interna i la realitat
495 política ha dificultat la intervenció política al territori.

496 **Model de militància:** Militar a la CUP és un concepte entès de múltiples formes més enllà de la
497 inscripció al cens i el pagament de quotes, essent la participació en l'organització molt diversa i
498 dispar, a més de minoritària i poc representativa del poble treballador català. A aquestes man-

499 cances cal afegir-hi disfuncionalitats organitzatives internes que a vegades han desconnectat
500 les diferents parts de l'organització, o la falta d'una formació planificada així com una manca
501 de cultura militant compartida a causa de la dificultat de conciliar l'important creixement del
502 projecte en els darrers anys amb el moment polític. Tot plegat ha dificultat la renovació de lide-
503 ratges i la consolidació de quadres intermitjos.

